

«Per produir un raïm més ric cal transformar la manera de treballar la terra»

Entrevista

Joan Àngel Lliberia. El propietari del celler Edetària, de la DO Terra Alta, explica com el sector vitícola disposa d'eines per adaptar-se al canvi climàtic, i que és necessari «produir menys, però millor»

ANTON MONNER
GANDESA

Joan Àngel Lliberia és gerent i propietari del celler Edetària de la DO Terra Alta. És Enginyer Agrònom, Màster OIV (Organisme Internacional de la Vigne et du Vin) en Economia i Màrqueting del sector del vi.

Quins són els principals reptes del sector vitícola?

El repte més determinant és el canvi climàtic. Entre el 1950 i el 2023, la temperatura mitjana al territori ha augmentat 1,9 graus, mentre que les precipitacions s'han reduït al voltant d'un 20%. Han desaparegut les pluges d'estiu i s'han reduït les de finals de primavera. Aquest nou escenari comporta episodis freqüents d'onades de calor i l'increment de nits tropicals. Tots aquests factors alteren el cicle fenològic de la vinya: la brosta, la floració i la maduració del raïm que s'avancen. Però aquesta maduració accelerada no garanteix les condicions òptimes per elaborar vins de màxima qualitat. Abans es veremava a finals de setembre i principis d'octubre; ara s'avança l'inici de la collita. Aquestes transformacions comporten riscos afegits, com ara gelades primaverals, l'aparició de noves plagues desconegudes per l'adaptació accelerada d'insectes i fongs que ens obliga a revisar i adaptar nous sistemes de cultiu.

Però ara disposem d'aigua de reg, un recurs del qual abans no gaudíem.

L'aigua és essencial pels conreus; però la seva disponibilitat no garanteix, per si sola, una bona collita. Enguany, per exemple, les pluges abundants de principi de primavera feien preveure una producció excel·lent. Malgrat això, a la DO Terra Alta la collita final ha estat de 33 milions de quilos, molt per sota dels 40-45 milions habituals de l'última dècada. La causa és que, després de dos anys d'una sequera extrema, la vinya va interpretar que havia de prioritzar el creixement vegetatiu per assegurar la supervivència, i en

Joan Àngel Lliberia amb vinyes de garnatxa blanca. FOTO: JOAN REVILLAS

el cas de les garnatxes, el qualitat del raïm no es va produir satisfactòriament. Això evidencia la magnitud del repte: amb un cicle vital alterat, cal interpretar les necessitats de les plantes per ajudar-les adequadament. L'aigua de reg és un recurs per compensar la manca de pluges d'estiu. Utilitzada racionalment és decisiva per endegar maduracions òptimes i elaborar vins de qualitat. Però l'aigua és un bé escàs. S'estan fent plantacions intensives d'olivera, ametller i vinya com recurs inesgotable, sense l'adequada planificació, en un context europeu on la producció de vi és excedentària, i en canvi a nivell agrícola, s'enfoca a la producció sense valorar la feina del pagès i no es paga adequadament.

I com ho podem fer?

Ens hem de fer petits, hem de redimensionar-nos. El creixement no pot ser il·limitat i els mercats es troben en fase de saturació. Cal produir menys, però millor, reforçant la inversió en estratègies de mercat. Els paradigmes passats són obsolets.

Com ens podem adaptar als canvis en el cicle vegetatiu?

El sector disposa d'eines per adaptar els conreus al context del canvi climàtic. Les varietats tradicionals —les millors adaptades al clima mediterrani extrem— no només garanteixen la resistència, sinó que aporten singularitat als vins, que significa un avantatge competitiu als mercats internacionals. Altres aspectes claus són les estratègies de poda, amb especial atenció a l'ombregat del raïm per garantir maduracions òptimes. Igualment, és essencial escollir portaampells i clons pensats per a la qualitat i la longevitat, i no únicament per a rendiments elevats que forcen a renovar la vinya cada 25 anys de produccions elevades. Les vinyes velles, amb possibilitat d'envellir 50 anys o més, són sàvies: ofereixen raïms excepcionals que permeten elaborar vins únics, molt valorats.

Quins altres reptes tenim al davant?

La gestió del sòl. Cal transformar la manera de treballar la terra. S'ha demostrat que el llaurat constant incrementa la desertit-

zació, l'escorrenia en episodis de pluges intenses, la compactació i la pèrdua de fertilitat. Cal revertir aquesta tendència mitjançant tècniques com l'encoixinat o *mulching*, implantant cobertes vegetals entre les fileres de vinya que aporten beneficis significatius: retenen la humitat, milloren l'estructura del sòl, incorporen adob orgànic i multipliquen els microorganismes per dinamitzar el cicle vital del sòl. El resultat serà produir raïm més ric i complex, que es traduirà en vins de més qualitat.

El consum de vi està baixant.

Hi ha una davallada global del consum, especialment en vins negres, i la joventut tendeix cap a productes de baixa graduació o sense alcohol. I per a Terra Alta això significa una oportunitat. La nostra producció anual, entre 7 i 8 milions d'ampolles, és insignificant en un context mundial, i això ens permet posicionar-nos en mercats nínxol. La Garnatxa Blanca, varietat emblemàtica de la comarca, és encara poc coneguda internacionalment, però ens diferencia el nostre caràcter vitíco-

la mediterrani, ens fa únics de la resta dels vins blancs que s'elaboren al món, quan aquests vins estan a l'alça. En paral·lel, varietats negres com la Garnatxa Peluda o el Morenillo ens permeten elaborar vins més lleugers, molt demandats pels consumidors globals. Cal explicar el que ens fa únics. Ja som uns quants elaboradors que obrim mercats pel món i guanyem presència entre els prescriptors internacionals, però és cal que en siguem més per consolidar el reconeixement i retornar el valor que ens ha donat la nostra terra.

L'enoturisme també és un repte?

Absolutament. És una eina essencial per a la promoció i la venda dels nostres vins de qualitat. La comarca rep visitants interessats en conèixer cellers i viure experiències enoturístiques, i aquest contacte directe reforça el nostre missatge. Hem d'oferir als visitants les nostres singularitats. Ells actuen com a amplificadors de la seva experiència i en generen de nous. Quan tornen als seus llocs d'origen, demanaran convençuts els nostres vins. Disposem d'una restauració i allotjaments de bon nivell per acollir-los, però si aspirem a jugar a la «divisió d'honor» dels vins internacionals, hem d'estar preparats per rebre prescriptors i professionals d'alt nivell.

Per indicació del president de la Junta directiva de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat, us convoco a la Junta general extraordinària que tindrà lloc:

Dia: dimarts 9 de desembre de 2025
Hora: 19.00 h en primera convocatòria, i de no trobar-se reunida a l'esmentada hora la meitat més una de les congregantes, se celebrarà una segona convocatòria a les 19.30 h.
Lloc: Església de Natzeret
Ordre del dia:

1. Proposta d'aprovació de nous estatuts de la Congregació
M. Antònia Blanco Segura
Secretària Congregació
Tarragona, 29 de novembre de 2025